

Αθήνα, 21/9/2017

Υπόμνημα

του Επιστημονικού & Επαγγελματικού Σωματείου με την επωνυμία «Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας», που εδρεύει στην Αθήνα, σχετικά με την Οργάνωση και τη Λειτουργία της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας

Προς:

1. Αλέξη Τσίπρα, Πρωθυπουργό, Μέγαρο Μαξίμου, Ηρώδου Αττικού 19, Τ.Κ. 106 74, ΑΘΗΝΑ.
2. Κυριάκο Μητσοτάκη, Αρχηγό Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, Πειραιώς 62, Μοσχάτο 183 46, proedros@nd.gr
3. Δημήτριο Κουτσούμπα, Γ. Γ. ΚΕ ΚΚΕ, Λεωφόρος Ιωνίας 145, Νέα Ιωνία ΤΚ 142 31, Αττική mailbox@kke.gr
4. Φώφη Γεννηματά, Πρόεδρο Δημοκρατικής Συμπαρατάξης, Χαριλάου Τρικούπη 50, 10680, Αθήνα, f.gennimata@parliament.gr gennimata@gmail.com
5. Σταύρο Θεοδωράκη, Πρόεδρο “ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ”, Σεβαστουπόλεως 22, Αθήνα info@topotami.gr
6. Βασίλειο Λεβέντη, Πρόεδρο Ένωσης Κεντρώων, Καρόλου 28, Αθήνα 104 37, athens@antidiaploki.gr
7. Πάνο Καμμένο, Πρόεδρο “ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ”, Χαροκόπου 2 & Συγγρού 196, 17671 Καλλιθέα, p.kammenos@anexartitoiellines.gr
8. Ομ. Καθηγητή Κωνσταντίνο Γαβρόγλου, Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι, minister@minedu.gov.gr, k.gavroglou@parliament.gr
9. Καθηγητή Κώστα Φωτάκη, Αναπληρωτή Υπουργό Έρευνας και Καινοτομίας, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι, fotakis@iesl.forth.gr
10. Ματρώνα Κυπριανίδου, Γενική Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, secgenof@gsrt.gr
11. Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων,
12. Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων
13. Τμήμα Παιδείας Κομμάτων του Κοινοβουλίου,
14. Σύνοδο Πρυτάνεων, lilnikol@interel.uoa.gr
15. Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων, secretary@synodos-ek.gr
16. Σύνοδο Προέδρων ΤΕΙ, chara@teikoz.gr

Αξιότιμες Κυρίες και Κύριοι,

Με το παρόν υπόμνημα, επιθυμούμε να σας ενημερώσουμε ως προς τις θέσεις μας για τον πρόσφατα ψηφισμένο Νόμο που αφορά την οργάνωση και τη λειτουργία της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας στη χώρα μας (Ν. 4485/2017, ΦΕΚ Α' 114, "Οργάνωση και λειτουργία της Ανώτατης Εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την Έρευνα και άλλες διατάξεις").

Η παρούσα παρέμβαση αποτελεί προϊόν μελετών που έχουν διεξαχθεί εδώ και αρκετό καιρό από την ΕΠΕ, καθώς και έκφρασης πάγιων προτάσεων που σκοπό έχουν την αξιοποίηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας ως εξαιρετικά σημαντικών αναπτυξιακών εργαλείων, που θα προσδώσουν ουσιαστική ώθηση στην προσπάθεια οικονομικής ανάταξης και ανάπτυξης της χώρας μας με όρους βιωσιμότητας.

Σε αυτό το πλαίσιο, σας κοινοποιούμε τις προτάσεις μας.

Εισαγωγή

Οι διαχρονικές και συνεχείς παρεμβάσεις της Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας έχουν ως μοναδικό γνώμονα την προστασία του δημοσίου συμφέροντος και την επίλυση των χρόνιων προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο κλάδος, έτσι ώστε να μπορέσει να διαδραματίσει αποτελεσματικά τον καίριο ρόλο του στη διαμόρφωση της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην πατρίδα μας, με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης, τεχνικής αρτιότητας και επιστημονικής επάρκειας.

Η Πληροφορική μπορεί να αποτελέσει **ουσιαστικό μοχλό και πολλαπλασιαστικό παράγοντα** στην προσπάθεια ανάκαμψης της Εθνικής Οικονομίας, καθώς αποτελεί όχι μόνο αυτόνομο παραγωγικό τομέα αλλά ταυτόχρονα και μέσο περαιτέρω βελτίωσης της ποιότητας και αύξησης της παραγωγικότητας των υπολοίπων τομέων της οικονομίας. Ως αυτόνομος παραγωγικός τομέας, η ανάπτυξη Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), και ιδιαίτερα η ανάπτυξη λογισμικού (software engineering), εμφανίζει σημαντικότερα πλεονεκτήματα σε σχέση με άλλους παραγωγικούς τομείς γιατί:

1. Απαιτεί ελάχιστες υποδομές και ουσιαστικά μηδενικές "πρώτες ύλες", καθώς αφορά κυρίως την αξιοποίηση του χρόνου εργασίας για την παροχή εξειδικευμένων και προηγμένων υπηρεσιών.
2. Δεν επιβαρύνει το περιβάλλον και δεν εξαντλεί τους φυσικούς πόρους της χώρας μας.
3. Δεν απαιτεί κοστοβόρες και χρονοβόρες εξαγωγικές διαδικασίες για πρόσβαση στην παγκόσμια αγορά, μια και αυτό γίνεται μέσω των τηλεπικοινωνιακών δικτύων.
4. Η χώρα διαθέτει ήδη ανθρώπινο δυναμικό με την απαραίτητη εξειδίκευση και υψηλή τεχνογνωσία, τόσο σε επίπεδο αρχιτεκτονικής & σχεδίασης, όσο και πρακτικής υλοποίησης λύσεων.

Στο ζήτημα του ανθρώπινου δυναμικού, η ενίσχυση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και της Έρευνας, καθώς και συνακόλουθα η ανάπτυξη του τομέα των ΤΠΕ, μπορεί να αντιστρέψει

το διαρκώς επιδεινούμενο φαινόμενο του “brain drain” (μετανάστευση Επιστημόνων στο εξωτερικό)¹ και να θέσει το εξειδικευμένο διαθέσιμο ανθρώπινο κεφάλαιο στην υπηρεσία της χώρας, ανοίγοντας νέες αναπτυξιακές προοπτικές για την κοινωνία και την εθνική οικονομία μας με όρους αειφορίας.

Δεν κουραζόμαστε να επαναλαμβάνουμε πως επιδιώκουμε με κάθε δύναμή μας την ουσιαστική θεμελίωση μιας σύγχρονης Κοινωνίας της Πληροφορίας και της Γνώσης, προς όφελος του συνόλου των Πολιτών και της Εθνικής Οικονομίας μας.

Ειδικότερες προτάσεις

Κατανοούμε πλήρως την οικονομική συγκυρία της χώρας και για το λόγο αυτό σας γνωρίζουμε ότι το σύνολο των αιτημάτων μας όχι μόνο δεν επιβαρύνει σε καμία περίπτωση τον Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους, αλλά αναμένεται να συμβάλλει θετικά σε αυτόν, ενώ ταυτόχρονα θα συμβάλει αποτελεσματικά στη βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη και την ενίσχυση του ΑΕΠ της χώρας μας.

Ενδεικτικά, παραθέτουμε τις κυριότερες προτάσεις μας αναφορικά με την Ανώτατη Εκπαίδευση και την Έρευνα στη χώρα μας:

- 1. Πληροφορική Παιδεία στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση:** Εκτενείς αναλύσεις των προτάσεων μας για την Πληροφορική Παιδεία έχουν υποβληθεί ήδη με πολυάριθμα κείμενά μας προς τη Βουλή. Ενδεικτικά και μόνο, επισημαίνονται τα ακόλουθα: α) Οι στρεβλώσεις και οι επιστημονικοί ακροβατισμοί που έχουν συντελεστεί με αφετηρία τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, όπως η αντιεπιστημονική κατάτμηση των σχολών πληροφορικής σε διαφορετικά πεδία επιλογής σχολών φοίτησης από τους μαθητές, και κορυφώνονται στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση με σοβαρότατες επιζήμιες συνέπειες στη διάρθρωση του επιστημονικού δυναμικού και συνακόλουθα στην προσπάθεια παραγωγικής αναδιάρθρωσης της χώρας μας, και β) η ανάγκη αξιοποίησης της Επιστήμης της Πληροφορικής ως καταλύτη για την αναβάθμιση και αναπροσαρμογή στις σύγχρονες απαιτήσεις της διαρκώς υποβαθμιζόμενης τεχνικής εκπαίδευσης, έτσι ώστε να υποστηρίξει την επιζητούμενη ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας. Οι αναλυτικές προτάσεις της Ε.Π.Ε για την πληροφορική παιδεία είναι διαθέσιμες στο σύνδεσμο <https://goo.gl/Gr5wvW>. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται:

- a. Ενίσχυση της ακαδημαϊκής, διοικητικής και λειτουργικής αυτοτέλειας των ΑΕΙ.
- b. Περιορισμός των παρεμβατικών αρμοδιοτήτων του Κράτους με σαφή καταγραφή των σχετικών δυνατοτήτων.
- c. Ομογενοποίηση της διοικητικής οργάνωσης των ΑΕΙ, ώστε η λειτουργική διάρθρωση των ιδρυμάτων του τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης να εναρμονισθεί σε επίπεδο ορολογίας και αρμοδιοτήτων με τη λειτουργική διάρθρωση των ιδρυμάτων του πανεπιστημιακού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης. Ανακατανομή των αρμοδιοτήτων ανάμεσα στα όργανα διοίκησης των ΑΕΙ με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία των

¹http://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2015_eag-2015-en;jsessionid=h7rniqfhp19k7.x-oecd-live-02

ιδρυμάτων. Η Σύγκλητος, ως κυρίαρχο όργανο, θα πρέπει να έχει την ευθύνη του στρατηγικού σχεδιασμού και της γενικής εποπτείας της πορείας κάθε ιδρύματος και να απεμπλακεί από την ενασχόληση με γραφειοκρατικά θέματα, εκτός από τις περιπτώσεις που αυτό κρίνεται αναγκαίο.

- d. Αναβάθμιση της λειτουργίας των οργάνων σχεδιασμού της εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής. Σε αυτά θα πρέπει να ανατεθεί, μέσω κοινής επιτροπής, η ευθύνη για την ίδρυση, συγχώνευση ή μετονομασία τμημάτων με βάση επιστημονικά, ακαδημαϊκά και αναπτυξιακά κριτήρια.
- e. Κατάρτιση/εκσυγχρονισμός του οργανισμού για κάθε ΑΕΙ με δεσμευτική εφαρμογή του από τα όργανα της Πολιτείας.

2. Οι προτάσεις που αφορούν τις **μεταπτυχιακές σπουδές** είναι οι ακόλουθες:

- a. Οι μεταπτυχιακές σπουδές σχεδιάζονται, οργανώνονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο των τμημάτων ΑΕΙ, το ακαδημαϊκό προσωπικό των οποίων έχει την ευθύνη της επίβλεψης των μεταπτυχιακών και διδακτορικών διατριβών.
- b. Δυνατότητα πρόσβασης στις μεταπτυχιακές σπουδές έχουν όλοι οι απόφοιτοι των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης, αξιολόγησης υποψηφίων και επιλογής τους με αντικειμενικά επιστημονικά κριτήρια.
- c. Οι μεταπτυχιακές σπουδές αποτελούν εξειδίκευση των βασικών σπουδών όπως προκύπτουν από το βασικό πτυχίο και δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για τον μετασχηματισμό ή/και την αλλοίωση της επιστημονικής και επαγγελματικής φυσιογνωμίας που προσδιορίζεται από τον προπτυχιακό τίτλο σπουδών.
- d. Σύνδεση των Μεταπτυχιακών Σπουδών με τις παρεχόμενες προπτυχιακές σπουδές σε επίπεδο τμήματος.
- e. Δραστική περικοπή ή και καθολική κατάργηση των διδάκτρων με παράλληλη οικονομική ενίσχυση των τμημάτων που λειτουργούν μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών χωρίς διδάκτρα, καθώς επίσης και χρηματοδότηση της δημιουργίας και λειτουργίας μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών σε όσα τμήματα δεν διαθέτουν.
- f. Στρατηγικός σχεδιασμός των μεταπτυχιακών σπουδών, έτσι ώστε οι κατευθύνσεις και η σύνδεση των μεταπτυχιακών με τις παραγωγικές και κοινωνικές ανάγκες να γίνεται με μεθοδικό και αποτελεσματικό τρόπο.
- g. Θεσμοθέτηση της χρηματοδότησης των μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψήφιων διδασκόντων σε συνδυασμό με τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες των ιδρυμάτων.
- h. Δυνατότητα διενέργειας μέρους της ερευνητικής δραστηριότητας σε φορείς εκτός των πανεπιστημίων, υπό την επίβλεψη των αρμοδίων οργάνων του

Πανεπιστημίου (Επιβλέποντες Καθηγητές, Συμβουλευτικές Επιτροπές, κλπ).

Στο παραπάνω πλαίσιο, τα αναφερόμενα στο άρθρο 46 “*Ενιαίος και αδιάσπαστος τίτλος σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου και επαγγελματικά προσόντα αποφοίτων Τ.Ε.Ι.*” του Ν. 4485/2017 μας βρίσκουν κάθετα αντίθετους, καθώς δημιουργούν τεράστιες στρεβλώσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, όπως έχουμε επισημάνει και στο παρελθόν: <http://bit.ly/2i3rBCG> . Εν γένει, θεωρούμε (για πολλούς λόγους) απαράδεκτη την εξίσωση των 5ετων προπτυχιακών τίτλων σπουδών με Master.

3. **Ενίσχυση της εξωστρέφειας:** Ενίσχυση της εξωστρέφειας των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ της χώρας, δημιουργία ευνοϊκού θεσμικού πλαισίου και παροχή κινήτρων για να προσελκύσουμε ξένους φοιτητές (προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς) και ερευνητές. Η Ελλάδα, λόγω κλίματος και θέσης, προσφέρεται για σπουδές, τόσο στις ανθρωπιστικές επιστήμες ως ο κατεξοχήν χώρος όπου αναπτύχθηκαν οι επιστήμες και η φιλοσοφία, όσο και στις Θετικές και Τεχνολογικές σπουδές, λόγω της παγκόσμιας αναγνώρισης των οικείων σχολών και ερευνητικών ιδρυμάτων. Η προσέλκυση ξένων φοιτητών και ερευνητών, σε συνδυασμό με την ενθάρρυνση της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, δημιουργεί περαιτέρω δεσμούς ζωής που καθίστανται πολλαπλώς ωφέλιμοι για τη χώρα σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης. Η ενίσχυση της εξωστρέφειας απαιτείται να γίνει σε συνδυασμό με την ενθάρρυνση της συστηματικής μελέτης του λαϊκού πολιτισμού, τεχνών, ιστορίας, παραδοσιακών παραγωγικών μεθόδων καθώς και της ενδημικής πανίδας και χλωρίδας, με στόχο την τροφοδότηση μιας ενδογενούς ανάπτυξης, υπερβαίνοντας τον μεταπρατισμό που πολλές φορές παρατηρείται σε ακαδημαϊκούς κύκλους με την άκριτη μεταφορά ξένων θεωριών και μεθοδολογιών. Περαιτέρω, το ζήτημα της προσέλκυσης φοιτητών και ερευνητών μπορεί να συνδυασθεί και με την παροχή ευκαιριών μόνιμης εγκατάστασης εξ’ αποστάσεως εργαζομένων με παράλληλη ανάπτυξη οικιστικών συνόλων, δημιουργία νέων και στοχευμένη αναζωογόνηση των απομακρυσμένων ηπειρωτικών και νησιωτικών περιοχών της χώρας. Αυτό, φυσικά, απαιτεί ειδικές φορολογικές ρυθμίσεις και εξάλειψη της γραφειοκρατίας για την περίπτωση αυτής της κατηγορίας εργαζομένων.
4. **Ενίσχυση των Περιφερειακών Πανεπιστημίων:** Παροχή κινήτρων για αποσυμφόρηση των κεντρικών ΑΕΙ και μετακίνηση μελών ΔΕΠ από τα κεντρικά ΑΕΙ προς τα Περιφερειακά, στο πλαίσιο της ισόρροπης ανάπτυξης όλων των Περιφερειών της χώρας. Αντιμετώπιση του υδροκεφαλισμού. Δημιουργία αντικινήτρων για την μετακίνηση μελών ΔΕΠ από τα Περιφερειακά ΑΕΙ προς τα κεντρικά. Παροχή κινήτρων σε μέλη ΔΕΠ (κυρίως υψηλόβαθμα) για την παραμονή τους στα περιφερειακά ιδρύματα για ικανό αριθμό ετών.
5. **Απαίτηση για σύγχρονο και αποτελεσματικό Θεσμικό Πλαίσιο Έρευνας:** Έχει αναδειχθεί η απαίτηση για την απαγκίστρωση του θεσμικού πλαισίου της έρευνας και της καινοτομίας από τη γραφειοκρατία του δημόσιου λογιστικού. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται η απένταξη των φορέων της έρευνας από το ασφυκτικό πλαίσιο διαχείρισης του δημόσιου λογιστικού και η εξαίρεσή τους από τους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο τους στερεί τη δυνατότητα να διεκδικήσουν και να διαχειριστούν αποτελεσματικά Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς ερευνητικούς

ανταγωνιστικούς πόρους. Από το 2013 και εντεύθεν, με αλληπάλληλες νομοθετικές πρωτοβουλίες (τελευταία πρωτοβουλία ο Ν. 4485/2017, που ενέταξε τους ΕΛΚΕ στο δημόσιο λογιστικό) και προεδρικά διατάγματα (όπως το πρόσφατο ΠΔ 80/2016, “Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες” που αφορά και τους ΕΛΚΕ, ως φορείς Γενικής Κυβέρνησης) έχει προκληθεί ασφυξία στο πλαίσιο διαχείρισης των ερευνητικών έργων, καθιστώντας αδύνατη την έγκαιρη και ποιοτική υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου τους. Επιπροσθέτως, δυσχεραίνεται σημαντικά πλέον η δυνατότητα των ιδρυμάτων μας να είναι επικεφαλής πολυεταιρικών ερευνητικών συμπράξεων. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται ενίσχυση της ερευνητικής, ακαδημαϊκής, διοικητικής και λειτουργικής αυτοτέλειας των φορέων έρευνας και περιορισμός των παρεμβατικών αρμοδιοτήτων του Κράτους, καθώς επίσης και εξαίρεση των σχετικών φορέων από τις δυσλειτουργίες του δημόσιου λογιστικού. Δυστυχώς, ο σκοπός αυτός δεν επιτυγχάνεται με τις προβλέψεις του **Κεφαλαίου Η'** του σχετικού νόμου 4485/2017, αλλά αντίθετα, εντάσσονται οι φορείς έρευνας στις διατάξεις περί δημοσίου λογιστικού, με άμεση συνέπεια τη δημιουργία νέων ανυπερέβλητων εμποδίων στην αποτελεσματική και έγκαιρη υλοποίηση των ερευνητικών έργων, με απρόβλεπτες συνέπειες στα χρονοδιαγράμματα υλοποίησής τους, καθώς επίσης και την απώλεια πόρων από εργασίες που δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν εγκαίρως ή από την μη-επιλεξιμότητα δαπανών λόγω των τεράστιων καθυστερήσεων στην έγκριση και την εκτέλεσή τους, ακολουθώντας το τυπικό μιας ανούσιας, πεπαλαιωμένης, αντιεπισημονικής και ατελέσφορης δημοσιο-λογιστικής γραφειοκρατίας. Ορισμένες συγκεκριμένες προτάσεις στο πλαίσιο αυτό είναι οι ακόλουθες:

- a. **Χρηματοδότηση Έρευνας:** Καθιέρωση ελάχιστου ποσοστού επί του κρατικού προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση των ΑΕΙ και της έρευνας. Το ποσοστό αυτό θα πρέπει να προσδιοριστεί με βάση τα ισχύοντα στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ώστε να είναι αντίστοιχος με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαίτερες ανάγκες της χώρας για υποστήριξη της καινοτομίας. (Αυτήν τη στιγμή η Ελλάδα βρίσκεται στη 16η θέση ως προς τις δαπάνες σε R&D). Επιβάλλεται επίσης ενίσχυση της ανεξαρτησίας σε ερευνητικές δράσεις που αφορούν στον αμυντικό τομέα, έτσι ώστε να αναπτυχθεί η εγχώρια αμυντική βιομηχανία. Αξιοποίηση της περιουσίας των ΑΕΙ με ευέλικτες και διαφανείς διαδικασίες, προκειμένου να ενισχυθούν οι ερευνητικές δραστηριότητες και οι επενδύσεις σε αναπτυξιακές δραστηριότητες προστιθέμενης αξίας. Σε ό,τι αφορά τις βασικές λειτουργικές δαπάνες των ΑΕΙ (πάγια, καθαριότητα, φύλαξη, κλπ), αυτές θα πρέπει να καλύπτονται πλήρως από τον κρατικό προϋπολογισμό, ως θεσμοθετημένη συνταγματική υποχρέωση της Πολιτείας σχετικά με την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.
- b. **Αποτελεσματικό πλαίσιο απασχόλησης νέων ερευνητών:** Αποδέσμευση του πλαισίου και των διαδικασιών επιλογής και απασχόλησης των νέων ερευνητών από τους ασφυκτικούς κανόνες του δημοσίου λογιστικού και του πλαισίου προσλήψεων στο δημόσιο. Απαιτείται αποτελεσματική διαδικασία σύναψης συμβάσεων απασχόλησης ερευνητών στο πλαίσιο ερευνητικών έργων. Η απασχόληση των ερευνητών στα

ερευνητικά προγράμματα, ιδιαίτερα σε αυτά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεν μπορεί να γίνεται με διαδικασίες ποσοτικής εξέτασης προκαθορισμένων κριτηρίων, καθώς δεν έχει ιδιαίτερο νόημα η εξέταση στοιχείων όπως ο βαθμός πτυχίου ακόμη και αποφοίτων του ίδιου τμήματος με διαφορετικούς καθηγητές, πολύ περισσότερο μεταξύ αποφοίτων διαφορετικών τμημάτων, με διαφορετικό τρόπο βαθμολόγησης. Το πλαίσιο απασχόλησης θα πρέπει να επιτρέπει την αξιολόγηση των υποψηφιοτήτων με ερευνητικά και ακαδημαϊκά κριτήρια, με έμφαση στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των υποψηφίων και την αποτελεσματική αντιμετώπιση των ερευνητικών απαιτήσεων των εκτελούμενων έργων. Επιπλέον, θα πρέπει να θεσμοθετηθεί πλήρες και με βάθος χρόνου ειδικό καθεστώς ασφαλιστικών εισφορών και φορολόγησης των ερευνητών με συμβάσεις σε ερευνητικά έργα. Ιδιαίτερα, προτείνεται η πλήρης απαλλαγή των αμοιβών των ερευνητών από το ΦΠΑ, ανεξαρτήτως της προέλευσης της χρηματοδότησης του έργου, με γενίκευση των διατάξεων που ισχύουν στις περιπτώσεις των ερευνητικών έργων όπου τα ιδρύματα συμβάλλονται απευθείας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (σύμφωνα με τις διατάξεις της ΠΟΛ 1128/1997), καθώς των ιατρών κατά την παροχή ιατρικών υπηρεσιών και των εκπαιδευτικών για την παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης, προκειμένου έτσι να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά ένας ακόμα λόγος επαγγελματικής απαξίωσης και ενίσχυσης του φαινομένου του “brain drain” προς το εξωτερικό.

- c. **Αποτελεσματικό και ευέλικτο πλαίσιο προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο ερευνητικών έργων:** Αποδέσμευση του πλαισίου προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών από τη γραφειοκρατία και τις καθυστερήσεις του δημόσιου λογιστικού. Υποστήριξη των ερευνητικών αναγκών και διευκόλυνση της διαδικασίας προμήθειας επιστημονικού εξοπλισμού και εργαστηριακών αναλωσίμων με γρήγορες και ευέλικτες διαδικασίες, εκτός του ασφυκτικού, χρονοβόρου και ατελέσφορου πλαισίου που προσδιορίζει το πλαίσιο περί προμηθειών του δημοσίου και δεν συνάδει με τις ανάγκες υλοποίησης των ερευνητικών έργων. Ως γνωστόν, στον Ν.4412/2016 εντάσσονται πλέον και οι διαδικασίες προμηθειών των φορέων έρευνας στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων έργων, σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις περί δημοσίου λογιστικού στις οποίες έχουν πλέον ενταχθεί οι φορείς έρευνας. Απαιτούνται δε -ακόμη και για μικροπρομήθειες ελάχιστης αξίας- αλληπάλληλες διοικητικές πράξεις και αποφάσεις (πρωτογενή αιτήματα, εγκρίσεις, αποφάσεις ανάληψης υποχρέωσης, χειρωνακτικές αναρτήσεις σε ΔΙΑΥΓΕΙΑ και ΚΗΜΔΗΣ, έρευνα αγοράς, πρόταση κατακύρωσης, απόφαση ανάθεσης, ξανά αναρτήσεις σε ΔΙΑΥΓΕΙΑ και ΚΗΜΔΗΣ), στοιχεία κατακύρωσης όπως π.χ. απόσπασμα ποινικού μητρώου, φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα, κατάρτιση σύμβασης (για ποσά άνω των 2.500 ευρώ). Στη συνέχεια: Υπογραφή, ανάρτηση σύμβασης σε ΔΙΑΥΓΕΙΑ και ΚΗΜΔΗΣ, παραλαβή παραστατικού και ειδών, εντολή πληρωμής, ανάρτηση πληρωμής σε ΔΙΑΥΓΕΙΑ και ΚΗΜΔΗΣ, κλπ. Κατόπιν των παραπάνω δεδομένων του θεσμικού πλαισίου, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί από το 2013 και έως σήμερα, δεν είναι δυνατό οι φορείς

έρευνας της χώρας μας να είναι ανταγωνιστικοί σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, καθώς οι παρεμβάσεις του νομοθετικού πλαισίου έχουν εκτοξεύσει το κόστος διαχείρισης των ερευνητικών έργων και υποβαθμίζουν την ποιότητα των τελικών παραδοτέων.

- d. **Απαλλαγή των Ελευθέρων Επαγγελματιών Ερευνητών από το Φ.Π.Α. και αναβάθμιση της πλατφόρμας απόδοσης ασφαλιστικών εισφορών ΕΦΚΑ:** Σαφής τροποποίηση και ενδυνάμωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, έτσι ώστε οι αμοιβές των ελεύθερων επαγγελματιών ερευνητών να απαλλάσσονται από το ΦΠΑ για όλα τα ερευνητικά έργα στα οποία συμμετέχουν, ανεξαρτήτως της πηγής χρηματοδότησης αυτών των έργων (ιδιωτικά, εθνικά, ευρωπαϊκά ή διεθνή). Ήδη, η τροποποίηση της νομοθεσίας με τον προσδιορισμό εισφορών απασχολούμενου και εργοδότη για τις περιπτώσεις των ερευνητών που έχουν έως δύο εργοδότες, διευκολύνει σημαντικά τη διαδικασία απόδοσης των σχετικών ασφαλιστικών εισφορών προς τον ΕΦΚΑ μέσω της πλατφόρμας της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι απαιτείται άμεση προσαρμογή της σχετικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΦΚΑ, διότι η τρέχουσα σχεδιάσή του απαιτεί την χειροκίνητη εισαγωγή των συμβάσεων των απασχολούμενων, καθώς και ΑΠΔ ανά μήνα, χωρίς να δίνει τη δυνατότητα αυτόματης επικοινωνίας με τα συστήματα των φορέων έρευνας. Η πλατφόρμα του ΕΦΚΑ παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα, τα οποία θα παρουσιάσουμε αναλύσουμε σε επόμενη παρέμβαση. Στο πλαίσιο της παρούσας παρέμβασης, οφείλουμε να τονίσουμε ότι η πλατφόρμα του ΕΦΚΑ θα πρέπει να προσαρμοστεί άμεσα έτσι ώστε να περιλαμβάνει τις ακόλουθες απαιτήσεις των συμβάσεων ανάθεσης έργου στο πλαίσιο ερευνητικών έργων: α) Κάθε ερευνητής μπορεί να έχει μία ή και περισσότερες παράλληλες συμβάσεις σε ένα ή περισσότερα έργα, σε ένα ή περισσότερα ιδρύματα. Τα στοιχεία αυτών των συμβάσεων θα πρέπει να μπορούν να μεταφέρονται ηλεκτρονικά μέσω διεπαφής (π.χ. XML) από τα πληροφοριακά συστήματα των φορέων έρευνας στο πληροφοριακό σύστημα του ΕΦΚΑ. β) Κατά συνέπεια, κάθε ΑΠΔ, σύμφωνα με το παραπάνω σημείο, μπορεί να αναφέρεται σε περισσότερες των μία συμβάσεων ανά ερευνητή. γ) Οι πληρωμές των συμβασιούχων δεν είναι σταθερές χρονικά ούτε τακτικές, αλλά εξαρτώνται από τις χρηματοροές των έργων και τον ρυθμό υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου τους. δ) Με βάση τους παραπάνω λόγους, να μην υπάρχουν πρόστιμα και προσαυξήσεις στις “εκπρόθεσμες” πληρωμές των παραπάνω περιπτώσεων, καθώς η απόδοση των εισφορών θα πραγματοποιηθεί όταν ο Φορέας Χρηματοδότησης καταθέσει την χρηματοδότηση του έργου στον Φορέα Έρευνας.
- e. **Μείωση του Κόστους Διοίκησης και Διαχείρισης της Έρευνας:** Ελάφρυνση των διαδικασιών διαχείρισης της έρευνας και αποτελεσματική αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας. Το κόστος διοίκησης και διαχείρισης της έρευνας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο είναι εξαιρετικά υψηλό, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα σε Η.Π.Α. και Ιαπωνία. Απαιτείται η απλούστευση

των διαδικασιών διοίκησης και διαχείρισης, προς όφελος της υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου των έργων.

6. **Αποτελεσματικός συντονισμός των συναρμόδιων φορέων στο πλαίσιο της Έξυπνης Εξειδίκευσης των Περιφερειών:** Διασφάλιση της χρηματοδότησης ερευνητικών έργων μέσω της Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης των Περιφερειών, με έμφαση στην ανάπτυξη νέας γνώσης και την μεταφορά τεχνογνωσίας από τους φορείς έρευνας (Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, ΤΕΙ) στην περιφερειακή παραγωγική βάση. Ενθάρρυνση της συνεργασίας και σχεδιασμός κοινών ερευνητικών έργων, με στενή συνεργασία των ακαδημαϊκών, ερευνητικών και παραγωγικών φορέων των περιφερειών.
7. **Μεταφορά τεχνογνωσίας:** Υποστήριξη έργων μεταφοράς τεχνογνωσίας από τους δημόσιους ερευνητικούς φορείς στους παραγωγικούς φορείς της οικονομίας, στην υλοποίηση κοινών επενδύσεων και στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας. Υποστήριξη της κατοχύρωσης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, της κατοχύρωσης πατεντών και της εκπόνησης επιχειρησιακών σχεδίων ανάπτυξης επιχειρήσεων ή τεχνοβλαστών για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας.
8. **Παροχή κινήτρων (φορολογικών και άλλων) για την υποστήριξη της έρευνας από τον ιδιωτικό τομέα:** Ενίσχυση της χρηματοδότησης της έρευνας μέσω της παροχής κινήτρων φορολογικής ελάφρυνσης των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα που επενδύουν ή/και χρηματοδοτούν ερευνητικές δραστηριότητες, καθώς και πρόσληψη ερευνητικού προσωπικού υψηλών προσόντων με ανταγωνιστικές μισθολογικές απολαβές, ως αντιστάθμισμα στο “brain drain”. Άρση τυχόν εμποδίων χρηματοδότησης της έρευνας από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Προώθηση της δικτύωσης και των συνεργασιών του ιδιωτικού τομέα με τους φορείς έρευνας (Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Τ.Ε.Ι.).
9. **Διασφάλιση της χρηματοδότησης της βασικής έρευνας μέσω κονδυλίων της προγραμματικής περιόδου ΕΣΠΑ 2014-2020:** Διασφάλιση της χρηματοδότησης της βασικής έρευνας μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης ερευνητικών προγραμμάτων στο πλαίσιο των διαφόρων επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020. Μέριμνα για την υποστήριξη της βασικής έρευνας σε επιστημονικά πεδία και τομείς που δεν μπορούν να αντλήσουν χρηματοδότηση από άλλους πόρους. Ένταξη των εξόδων λειτουργίας των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ) στους Τακτικούς Προϋπολογισμούς του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, των ΑΕΙ (Πανεπιστημίων και ΤΕΙ) καθώς και των Ερευνητικών Κέντρων, έτσι ώστε να διασφαλιστεί επιτέλους η απρόσκοπτη λειτουργία τους ως πρωτογενής πυλώνας υποστήριξης της Έρευνας και Ανάπτυξης στη χώρα μας, αλλά και να αποδεσμευτούν τα αντίστοιχα κονδύλια ΕΣΠΑ τα οποία χρησιμοποιούνται τα τελευταία χρόνια για αυτό το σκοπό.
10. **Ανάπτυξη Μεγάλων Ερευνητικών Υποδομών:** Διασφάλιση της χρηματοδότησης για την ανάπτυξη μεγάλων ερευνητικών υποδομών, ώστε να εξασφαλιστούν συνέργειες και να δημιουργηθούν πυλώνες ερευνητικής έντασης σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

11. **Ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας στα ΑΕΙ:** Θέσπιση ισχυρών κινήτρων (οικονομικών, διοικητικών, εξέλιξης), ώστε τα μέλη ΔΕΠ να διεξάγουν την έρευνά τους εντός των ΑΕΙ και των ερευνητικών τους υποδομών. Ενίσχυση των συνεργασιών μεταξύ ερευνητικών φορέων (Πανεπιστήμια, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα). Θέσπιση κινήτρων και εξεύρεση πόρων για βασική έρευνα μέσω της ενθάρρυνσης της συνεργασίας δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών και φορέων με τα ΑΕΙ, καθώς και μέσω κινήτρων προς πρόσωπα και φορείς για ερευνητικές χορηγίες, βραβεία και υποτροφίες.
12. **Επένδυση στην έρευνα και την καινοτομία στην εγχώρια αμυντική βιομηχανία και την Υγεία:** Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στους τομείς της εγχώριας Αμυντικής Βιομηχανίας και της Υγείας. Σχεδιασμός της σταδιακής αναδιάρθρωσης των αμυντικών δαπανών, ώστε να ενισχύεται η εγχώρια έρευνα και παραγωγή τεχνογνωσίας και να περιοριστεί η αγορά έτοιμων κλειστών συστημάτων από το εξωτερικό χωρίς προστιθέμενη αξία στην ντόπια παραγωγική βάση. Αντίστοιχα, στρατηγικός σχεδιασμός και ενίσχυση των δράσεων ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών Υγείας, τόσο σε επίπεδο υποδομής (ανοικτά πρότυπα, διασύνδεση επιμέρους συστημάτων, ανάπτυξη εφαρμογών διάγνωσης και τηλεϊατρικής) όσο και σε επίπεδο τελικού χρήστη (π.χ. ηλεκτρονικός ιατρικός φάκελος), σε συμφωνία με τις νέες απαιτήσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας GDPR² από το Μάιο του 2018.
13. **Ενίσχυση του επαναπατρισμού του ανθρώπινου κεφαλαίου:** Ενίσχυση της προσπάθειας επαναπατρισμού του επιστημονικού κεφαλαίου της χώρας μας. Θεσμοθέτηση υποτροφιών και χρηματοδοτούμενων θέσεων έρευνας για μεταπτυχιακούς φοιτητές, υποψήφιους διδάκτορες και μεταδιδάκτορες. Θεσμοθέτηση χρηματοδοτούμενων θέσεων μετακαλούμενων ερευνητών του εξωτερικού. Θεσμοθέτηση χρηματοδοτούμενων θέσεων διεξαγωγής μεταδιδακτορικών σπουδών σε Πανεπιστήμια και ερευνητικούς φορείς τους εξωτερικού, με υποχρέωση επιστροφής σε φορέα έρευνας του εσωτερικού και μεταφοράς της τεχνογνωσίας. Απαλλαγή μετακαλούμενων ερευνητών από το ΦΠΑ στις περιπτώσεις που συνάπτουν σύμβαση ανάθεσης έργου. Χρηματοδότηση του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών των μετακαλούμενων ερευνητών.
14. **Ηλεκτρονική Διασύνδεση Συστημάτων:** Αποτελεσματική ηλεκτρονική διασύνδεση και αποφυγή επικάλυψης των επιμέρους πληροφοριακών συστημάτων που έχουν αναπτυχθεί, όπως ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ΚΗΜΔΗΣ, ΕΣΗΔΗΣ, ΕΑΠ, ΕΦΚΑ, κλπ. Παροχή διεπαφών ηλεκτρονικής διασύνδεσης με τα παραπάνω συστήματα, προκειμένου να γίνεται αυτόματη ενημέρωσή τους από τα επιμέρους πληροφοριακά συστήματα των φορέων. Αποφυγή καταχώρησης των ίδιων δεδομένων σε πολλά διαφορετικά πληροφοριακά συστήματα. Μείωση του κόστους για την χειρωνακτική ενημέρωση των ανωτέρω συστημάτων και αποφυγή πιθανών λαθών ασυμβατότητας δεδομένων οφειλόμενης στην πληκτρολόγηση δεδομένων σε πολλά διαφορετικά συστήματα. Μείωση του κόστους διαχείρισης και λειτουργίας που απαιτείται για την ενημέρωση πολλών διαφορετικών και μη συμβατών μεταξύ τους πληροφοριακών συστημάτων. Ελαχιστοποίηση της επανάληψης και της

²Ευρωπαϊκός Κανονισμός 2016/679 - General Data Protection Regulation (GDPR).

αποθήκευσης των ίδιων δεδομένων σε πολλά διαφορετικά πληροφοριακά συστήματα.

15. **Επαγγελματικά Δικαιώματα:** Το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε ως κλάδος των Πληροφορικών είναι η σχεδόν ολοσχερής έλλειψη θεσμοθετημένων εργασιακών δικαιωμάτων, ιδίως των αποφοίτων Πληροφορικής από τμήματα 4ετούς φοίτησης. Δεν υπάρχει καμιά διασφάλιση ποιότητας για την άσκηση του επαγγέλματος του Πληροφορικού, δεν υπάρχουν διασφαλισμένα επαγγελματικά δικαιώματα, δεν έχουν θεσμοθετηθεί συγκεκριμένα επιστημονικά και επαγγελματικά κριτήρια, ενώ παράλληλα υπάρχει μια αντιεπιστημονική προσπάθεια υποκατάστασης της επιστημονικής γνώσης από τις -λεγόμενες- ψηφιακές δεξιότητες (e-skills). Τα στοιχεία αυτά αποτελούν τροχοπέδη στην ενασχόληση και την επαγγελματική δραστηριοποίηση των χιλιάδων αποφοίτων των Τμημάτων του κλάδου, τα οποία έχουν ιδρυθεί σε όλα τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας μας.

Σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες που αναφέραμε παραπάνω, ενδεικτικά μόνο είναι τα ζητήματα που προκύπτουν όπως γράφαμε εδώ: <http://bit.ly/2mOAAAsQ> αναφορικά με σχετική πρόσφατη πρωτοβουλία ιδιωτών.

Η Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας, παραμένει πάντα στη διάθεσή της Πολιτείας και των Κοινωνικών Φορέων για κάθε δυνατή βοήθεια και τεκμηρίωση, για κάθε συνδρομή ή συμβουλευτική στήριξη, διαθέτοντας τους απαιτούμενους, ανθρώπινους πόρους, με την κατάλληλη εκπαίδευση και εξειδίκευση στις τάξεις της.

Με εκτίμηση,

Το ΔΣ της Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας (ΕΠΕ)

Ο Πρόεδρος	Ο Αντιπρόεδρος	Ο Γενικός Γραμματέας	Ο Ειδικός Γραμματέας	Η Ταμίας
Δημήτρης Κυριακός proedros@epe.org.gr	Γιάννης Κιομουρτζής antiproedros@epe.org.gr	Χάρης Γεωργίου gen_grammateas@epe.org.gr	Φώτης Αλεξιάκος eid_grammateas@epe.org.gr	Λένα Καπετανάκη tamias@epe.org.gr

Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας, Τ.Θ. 13801, Τ.Κ. 10310, Αθήνα
Email: info@epe.org.gr – Τηλέφωνο/Fax: 211-7907675

